

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-05-03

Diarienummer 0008/23

Avdelningen Strategisk samordning

Emma Hansryd

Telefon: 031-368 70 37

E-post:

emma.hansryd@kretsloppochvatten.goteborg.se

Yttrande över stadsrevisionens granskningar 2023

Förslag till beslut

1. Kretslopp och vattennämnden antecknar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Tjänsteutlåtandet är ett yttrande till stadsrevisionen gällande de rekommendationer och förbättringsförslag som har lämnats efter 2023 års granskningar. I den årliga granskningen tillstyrker revisorerna att fullmäktige beviljar nämnden ansvarsfrihet för verksamhetsområdet 2023. Granskningen mynnar även ut i åtta rekommendationer att omhänderta, varav två kvarstår sedan föregående år. De områden som erhållit rekommendationer är:

- intern kontroll i redovisningsrutiner
- nämndens uppdrag som huvudman och beställare
- granskning av avgifter för vatten och avlopp i Göteborgs Stad

Förvaltningen tar tacksamt emot stadsrevisionens granskning och medföljande rekommendationer, som värdefull input i det fortsatta förbättringsarbetet.

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandson
Förvaltningsdirektör

Bilagor

1. Revisionsberättelse 2023 för kretslopp och vattennämnden
2. Granskning av kretslopp och vattennämnden, verksamhetsåret 2023
3. Rapportsammandrag – Granskning av avgifter för vatten och avlopp i Göteborg Stad
4. Revisionsrapport – Granskning av avgifter för vatten och avlopp i Göteborg Stad

Ärendet

Kretslopp och vattennämnden informeras idag om ett förslag till yttrande över stadsrevisionens granskningar 2023. Beslutat yttrande ska vara stadsrevisionen tillhanda senast 2024-06-21. Ärendet kommer upp för beslut vid Kretslopp och vattennämndens sammanträde 2024-06-12.

Beskrivning av ärendet

För att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om nämndens interna kontroll är tillräcklig utför stadsrevisionen årliga granskningar. Granskningen omfattar en grundläggande del, specifika granskningar samt uppföljning av tidigare års granskning. Områdena som varit aktuella 2023 och eventuella rekommendationer till nämnden framgår av tabellen nedan. Den fullständiga granskningsrapporten framgår av bilaga 2.

Område	Rekommendation
Intern kontroll i redovisningsrutiner	Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att stärka den interna kontrollen i löneprocessen genom att upprätta en rutin för regelbunden kontroll av registrerade ändringar av grunddata i lönesystemet. <i>(Rekommendationen lämnades 2022.)</i>
Nämndens uppdrag som huvudman och beställare	Stadsrevisionen rekommenderar nämnden att upprätta ett system för styrning, uppföljning och kontroll avseende avloppshantering som omfattar kraven på leverantörens tjänster samt har sin utgångspunkt i lagen om allmänna vattentjänster. <i>(Rekommendationen lämnades 2021.)</i>
Granskning av avgifter för vatten och avlopp i Göteborgs Stad	Kretslopp och vattennämnden rekommenderas att säkerställa att föreskrifterna för va-taxan utformas i enlighet med vattentjänstlagen.
	Kretslopp och vattennämnden rekommenderas att vidta åtgärder för att förbättra systemen och rutinerna för uppföljning av avgifterna för vatten och avlopp.
	Kretslopp och vattennämnden, kommunstyrelsen och Gryaab AB rekommenderas att i samverkan vidta åtgärder för att säkerställa att VA-kollektivet endast står för nödvändiga kostnader för va-anläggningen.
	Kretslopp och vattennämnden rekommenderas att säkerställa att avgifter till andra kommuner utöver kostnader för drift och underhåll också beaktar utgifter för investeringar i va-anläggningen.
	Kretslopp och vattennämnden rekommenderas att arbeta för att stärka den interna kontrollen i faktureringsprocessen.

Område	Rekommendation
	Kretslopp och vattennämnden och Gryaab rekommenderas att var för sig och i samverkan, utveckla särredovisningen för att säkerställa följsamheten mot vattentjänstlagen.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen tar tacksamt emot granskningen och medföljande rekommendationer från stadsrevisionen och ser den som en värdefull input i det fortsatta förbättringsarbetet. Nedan framgår kommentarer till och åtgärder inom de områden som erhållit rekommendationer eller förbättringsförslag.

Intern kontroll i redovisningsrutiner

Vad gäller intern kontroll i förvaltningens redovisningsrutiner avseende löneprocessen har förvaltningen fortsatt att arbeta med interna procedurer i och med att förvaltningen använder affärssystemet IFS som ett försystem till stadens lönesystem. Förvaltningen delar dock stadsrevisionens rekommendationer och kommer att upprätta en rutin under 2024 för regelbunden internkontroll av de beställningar som HR gör både löpande och månatligen för att underlätta och avlasta chefer i förvaltningen när det kommer till ändringar av grunddata i lönesystem.

Nämndens uppdrag som huvudman och beställare

För att åtgärda bristerna kommer förvaltningen fortsätta att utveckla arbetsformen Teknisk och Ekonomisk Delegation (TED), tillsammans med övriga ägarkommuner, gentemot Gryaab. Syftet är att förstärka och tydliggöra styrning och uppföljningen avseende avloppsreningen. När arbetsformen är utvecklad och väl fungerande föreslås arbetsformen att formaliseras.

Kretslopp och vatten samt Gryaab har startat ett forum för strategiska möten. Syftet med mötena är att få en ökad dialog mellan beställaren Kretslopp och vatten och utföraren Gryaab. En vilja är att utveckla samarbetet och en tydlig gemensam syn i saker som rör Göteborg. Vi har speglat oss i motsvarande samarbete som med Renova.

Förvaltningen anser att alla intäkter som kommer av tjänster eller produkter som är en direkt följd av avloppsreningen, till exempel gas, direkt ska påverka avgiften för avloppsrening för VA-huvudmännen. Eventuell fondering skall ske i enlighet med lagen om allmänna vattentjänster och efter avstämning med kretslopp och vatten ur taxeperspektiv. Jämför med hur Renova hanterar intäkter från fjärrvärmeproduktion och att intäkter från metallförsäljning från återvinningscentraler direkt påverkar avfallstaxan.

Förvaltningen har börjat följa upp några av de nyckeltal som Gryaab använder för uppföljning av kostnad för reningen samt reningsresultat. Dessa är ett underlag för framtagande av kravbild och de följs upp i förvaltningens verksamhetsrapporter. Förvaltningen har införlivat mål för avloppsreningen i ny långsiktig verksamhetsplan för avloppshantering som beslutades i mars 2024. Vidare

kommer faktureringsrutinerna ses över gällande kostnader som bör fördelas till övriga kommuner.

Under våren 2024 har presidierna för Gryaabs styrelse och kretslopp och vattennämnden träffats för att bland annat diskutera revisionens synpunkter. Ytterligare ett möte är inbokat i juni.

Granskning av avgifter för vatten och avlopp i Göteborg stad

Föreskrifterna för va-taxan kommer att ses över i arbetet med uppdatering av prisnivåerna för 2025 och kommer införlivas i beslutet om va-taxa på liknande sätt som idag sker för avfallstaxan.

Förvaltningen driver sedan ett år tillbaka ett projekt för att förbättra ekonomistyrningen där uppföljning av intäkter och kostnader för de bägge taxekollektiven är en viktig del. Ett arbete har genomförts under 2024 för att bland annat identifiera hur förvaltningen skall kunna fördela kostnader och intäkter per taxekollektiv (tjänst). Arbetet har bedrivits internt inom förvaltningen men också ihop med Intraservice. Även Göteborgs Hamn ekonomimodell har varit inspiration i arbetet. Intraservice och SLK har beslutat tillskjuta resurser för utveckla flexibiliteten i stadens ekonomiupplägg och kommer att använda Kretslopp och vattens behovsframställan som pilot att utgå från. Under hösten 2023 infördes också ett nytt kundsystem som kommer att bidra till förbättrad uppföljning av avgifter och leveransinformation.

Gällande rekommendationen att säkerställa att VA-kollektivet endast står för nödvändiga kostnader för va-anläggningen hänvisar förvaltningen till det arbete som redovisas under föregående avsnitt om nämndens uppdrag som huvudman och beställare.

Under våren 2024 pågår arbete inom förvaltningen att se över avtal och prismodell för försäljning av dricksvatten till grannkommunerna. I detta arbete inkluderas samtliga kostnader för dricksvattenförsörjningen i prismodellen. Möten mellan presidierna i köpande kommuners tekniska nämnder och kretslopp och vattennämnden är inplanerade under maj och juni 2024. Nuvarande avtal kommer att sägas upp och nya avtal börjar gälla när uppsägningstiden gått ut.

I samband med att det nya kundsystemet implementerats pågår arbete inom flera ingående processer för att förtydliga och förstärka arbetssätt, rutiner och kontroller. Faktureringsprocessen är ett exempel där detta arbete pågår.

Även gällande rekommendationen att utveckla särredovisningen för att säkerställa följsamhet mot vattentjänstlagen hänvisar förvaltningen till det arbete som redovisas under föregående avsnitt om nämndens uppdrag som huvudman och beställare.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Huvudparten av åtgärderna i ärendet har en påverkan på stadens totala VA-ekonomi och på möjligheten för VA-kollektivet att kunna följa hur taxepengarna används för de tre tjänsterna dricksvatten, spillvatten och dagvatten.

Bedömning ur ekologisk dimension

Den ekologiska dimensionen är grundläggande för förvaltningens verksamhet. Kretslopp och vattens övergripande syfte är att erbjuda långsiktigt hållbara lösningar för stadens VA-försörjning och avfallshantering. Förvaltningens verksamhet är ett för staden viktigt bidrag för att inte överlämna de stora miljöproblemen till nästa generation göteborgare. Den bidrar också till måluppfyllelse för Göteborgs samtliga tolv miljömål.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningens leveranser, tjänster och avgifter är inte varierade utifrån olika sociala förutsättningar utan beror av nyttjande och nytta. Förvaltningens verksamhet är en viktig grundsten i en välfungerande och trygg stad.